

Kisebbségi felsőoktatás Európában és a Bolyai Egyetem újraindítása

Hantz Péter

egyetemi adjunktus,
Babes-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
jegyző, az Oktatási Szakbizottság elnöke,
Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács

Bodó Barna

egyetemi docens,
Babes-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár

Kovács Lehel

egyetemi adjunktus,
Babes-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár

„Hagyományos” nemzeti kisebbségek Európában

Az európai kisebbségi felsőoktatás áttekintése

Sámi (Lapp) felsőoktatás Észak-Európában

Sámi allaskuvla

Samisk høgskole - Saamelainen korkeakoulu
Саамская Высшая Школа - Saami University College

- A kisebbség lélekszáma: kb. 80.000 fő
- 220 hallgató, 30 oktató
- tanár, tanító és újságíró képzés
- doktori képzés lapp nyelvből és irodalomból
- állami finanszírozás
- egynyelvű intézmény

Svéd felsőoktatás Finnországban

HELSINKI UNIVERSITET

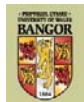

HANKEN
SVENSKA HANDELSHOGSKOLAN

TEKNILLINEN KORKEAKOULU
TEKNISKA HOGSKOLAN
HELSINKI UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

- a kisebbség lélekszáma kb. 300.000 fő
- minden szinten, és szinte minden szakon van svéd nyelvű képzés
- állami finanszírozás
- egy és többnyelvű intézmények is vannak

Walesi felsőoktatás Nagy-Britanniában

COLEG Y DRINDOD CAERFYRDDIN
TRINITY COLLEGE CARMARTHEN
PRIFYSGOL CYMRU - UNIVERSITY OF WALES

COLLEG EGLWYSIG O FENW PRIFYSGOL CYMRU
A CHURCH COLLEGE WITHIN THE UNIVERSITY OF WALES

- a kisebbség lélekszáma kb. 700.000 fő
- minden szinten, és szinte minden szakon van walesi nyelvű képzés
- ~ állami finanszírozás
- az intézmények többnyelvűek

Német felsőoktatás Olaszországban

FREIE UNIVERSITÄT BOZEN
LIBERA UNIVERSITÀ DI BOLZANO
FREE UNIVERSITY OF BOZEN - BOLZANO

továbbá:

Claudiana Province College for Health-Care Professions

- a kisebbség lélekszáma kb. 300.000 fő
- minden szinten, sok szakon van német nyelvű képzés
- az OLASZ állam finanszírozza az ausztriai képzést a többi szakon (Innsbrucki Egyetem)
- állami finanszírozás
- az intézmények többnyelvűek

Baszk felsőoktatás Spanyolországban

uskalerrriko unibertsitatea
 universidad del País Vasco
 university of the Basque Country

Udako Euskal Unibertsitatea

Universidad de Deusto
 Deustuko Unibertsitatea

- a kisebbség lélekszáma kb. 700.000 fő
- minden szinten, sok szakon van baszk nyelvű képzés
- állami és magán finanszírozás
- az UEU kivételével az intézmények többnyelvűek

Katalán felsőoktatás Spanyolországban

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Universitat de les Illes Balears

- a „kisebbség” lélekszáma kb. 6.000.000 fő
- minden szinten, minden szakon van katalán nyelvű képzés
- többségében állami finanszírozás
- az intézmények gyakorlatilag egynyelvűek

Galego felsőoktatás Spanyolországban

- a kisebbség lélekszáma kb. 1.500.000 fő
- minden szinten, sok szakon van galego nyelvű képzés
- állami és magán finanszírozás
- az intézmények többnyelvűek

Albán felsőoktatás Macedóniában

UNIVERSITETI I EJL
 ЈИЕ УНИВЕРЗИТЕТ
 SEE UNIVERSITY

- a kisebbség lélekszáma kb. 700.000 fő
- az első kezdeményezéseket a hadsereg bulldozerrel rombolta le
- sok szakon van albán nyelvű képzés
- állami és magán finanszírozás, az egynyelvű intézmény állami finanszírozású

Gagauz felsőoktatás Moldvában

- a kisebbség lélekszáma kb. 150.000 fő
- állami finanszírozás
- a Comrat Egyetemen törökül és oroszul folyik a képzés

Török felsőoktatás Bulgáriában

- a kisebbség lélekszáma durván 800.000 fő
- a kisebbséget durván elnyomják

Magyar felsőoktatás Szlovákiában

- a kisebbség lélekszáma kb. 600.000 fő
- több szakon van magyar nyelvű képzés
- állami finanszírozás
- A Selye János Egyetem egynyelvű intézmény
- más egyetemeken is vannak magyar kurzusok

Magyar felsőoktatás Ukrajnában

- a kisebbség lélekszáma kb. 150.000 fő
- több szakon is van magyar nyelvű tanárképzés
- SEMMILYEN állami támogatásban nem részesül a főiskola
- egynyelvű intézmény

Magyar felsőoktatás Szerbiában

- a kisebbség lélekszáma kb. 280.000 fő
- csak ÉVENTE MEGÚJÍTOTT kérés esetén van magyar nyelvű képzés, mely NEM kap állami támogatást
- többnyelvű intézmény, nincs egyenjogúság

Erdélyi felsőoktatás: 19. és 20. század

- 1872: Kolozsváron létrejön
Magyarország második állami egyeteme
- 1919: az egyetemet fegyveres erőszakkal felszámolják
- 1945: **Victor Babes Egyetem**
Bolyai Egyetem
Orvostudományi Kar Marosvásárhelyen
- később: számos román állami egyetem jött létre
- 1959: a Bolyai Egyetem felszámolása
Nicolae Ceausescu és Ion Iliescu irányításával
- 1959- Babes-Bolyai Tudományegyetem
magyar oktatási vonallal, mely
nem elégíti ki az erdélyi magyarság igényeit
- 2000- **Sapientia Egyetem**
az egyetem fenntartásához kizárólag
a magyar állam járul hozzá!

Az erdélyi magyar tudomány jelentős személyiségei

- **APÁTHY István** (1863-1922)
biológus
- **BARABÁSI Albert-László** (1967, Csíkkarcfalva)
fizikus
- **BOLYAI János** (1802-1860)
matematikus
- **FARKAS Gyula** (1847-1930)
matematikus, elméleti fizikus
- **MARTIN Lajos** (1827-1897)
fizikus, mérnök
- **TELLER Ede** (1908-2003)
fizikus

Az erdélyi magyar kultúra jelentős személyiségei

- **BARTÓK Béla** (1881-1945)
zeneszerző
- **KURTÁG György** (1926, Lugos)
zeneszerző
- **KÓS Károly** (1883-1977)
műépítész
- **KÁNYÁDI Sándor** (1929, Nagyalambfalva)
költő
- **LIGETI György** (1923, Dicsőszentmárton)
zeneszerző
- **SÜTŐ András** (1927, Pusztakamarás)
író

Magyar felsőoktatás Romániában

Világi képzést nyújtó intézmények

A Babes-Bolyai Tudományegyetemen és a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetemen a magyar tagozat autonómiájának hiánya fékezi a fejlődést! Mindkét intézményben durván megsértik a kisebbségi jogokat!

Számos fontos szakmát nem lehet magyarul tanulni a romániai állami felsőoktatásban:

- Mérnöki tudományok, pl.
  - villamosmérnök
  - gépészmérnök
  - építészmérnök
  - Mezőgazdasági mérnök**
  - Erdőmérnök**
- Állatorvosi szakok
- Művészeti szakok
  - képzőművészetek
  - hangszeres zenész

Képek az egyetemekről

Andrássy Gyula Egyetem

University of Helsinki

University of the Balearic Islands

Mondragon University

University of Cardiff

Province College for
Health-Care Professions - Claudiana

Selye János Egyetem

És mi van Kolozsváron?

Babeş-Bolyai Tudományegyetem (1.)

Babeş-Bolyai Tudományegyetem (2.)

Babeş-Bolyai Tudományegyetem (3.)

Amire szükségünk lenne:

- **Kapcsolatrendszer**
(döntéshozók, sajtó, szponzorok)
- **Anyagi támogatás**
(Erdélyi Magyar Nemzeti Tanácsért Alapítvány)
Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanácsért Alapítvány számlaadatai:
„BOLYAI” címke
Bank neve: ERSTE BANK HUNGARY Kft.
Számlavezető fiók: Budapest, Egy József utcai Fiók
H-1111 Budapest, Egy József u. 2.
számlaszám nemzetközi átutaláshoz (IBAN):
HU71 1160 0006 0000 0000 1284 0384
számlaszám magyarországi átutaláshoz:
1160 0006 0000 0000 1284 0384
Az Erste Bank Swift címe: GIBAHUHB
- **Konferenciaszervezés bizonyos terheinek átvállalása**
- **Logisztikai támogatás Budapesten és külföldön**

Köszönöm a figyelmet!